

Inschrijven voor de
leergang 2008-2009
 kan online vanaf 12 april 2008
www.law.kuleuven.be/leergangpensioenrecht/
 Het aantal inschrijvingen is beperkt tot 35.

INHOUDSTAFEL

1. Uit de regeringsverklaring	3
2. Hof van Justitie: berekening tijdvakken van verzekering ouderdomspensioen	4
3. Grondwettelijk Hof	4
3.1. Oorlogsrente	4
3.2. Overlevingspensioen	4
4. Hof van Cassatie: verjaring terugvordering overheidspensioen	5
5. Lagere rechtspraak	5
5.1. Compensatiebijdragen aanvullend pensioen	5
5.2. Sociale zekerheidsbijdragen op exceptionele premie bij oppensioenstelling	5
5.3. Vennootschapsbelasting op meerwaarde lijfrenteschuld	5
5.4. Regularisatie studiejaren voor pensioenopbouw	6
5.5. Verstoting	6
5.6. Invaliditeitspensioen mijnwerkers	6
5.7. Belastbaarheid in België van buitenlandse pensioenuitkeringen	7
5.8. Brugpensioen voor werknemers woonachtig in het buitenland	7
5.9. Vervanging werknemers met brugpensioen	7
5.10. Overdracht van pensioenreserves	7
5.11. Indexering van de pensioenprestatie	8
6. Belgische rechtsleer	8
6.1. Vermogensplanning door middel van levensverzekeringen	8
6.2. Projecten rond IAS/IFRS: een vooruitblik	8
6.3. Transferts de capitaux et de valeurs de rachat dans le cadre du 2 ^{ème} pilier	9
6.4. Nieuwe uitzondering op wettelijke pensioenleeftijd?	9
6.5. Brugpensioen	9
6.6. Pensioeninformatie	10
7. Internationale rechtsleer	10
7.1. Het pan-Europees pensioenfonds: een Belgisch-Nederlandse kijk op de zaak	10
7.2. Herzien richtlijnvoorstel 'Portability' van de Europese Commissie	10
7.3. Incentives to save in a pension	10
7.4. Dossier "Les retraites professionnelles"	10
8. Gelezen in het Belgisch Staatsblad	11
8.1. Competentietoelage en premie voor competentieontwikkeling in pensioenberekening ambtenaren ...	11
8.2. Medisch brugpensioen	11
8.3. Herwaarderingscoëfficiënt brugpensioen	11

8.4. Uitbreiding pensioenstelsel organismen van openbaar nut	11
9. Verdrag met Singapore over de vermijding van dubbele belasting (pensioeneffect)	12
10. Parlementaire vragen en antwoorden	12
10.1. Discriminatie bij onderscheid op grond van leeftijd in pensioenreglementen	12
10.2. Extralegale voordelen in stijgende lijn	12
11. NAR	12
11.1. Rapport nr. 71 betreffende welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen	12
11.2. Advies inzake modernisering sociale bescherming	13
12. Dienstnota's RVP	13
13. Pensioen overheidssector: nieuwe brochures	13
14. DOSZ: nieuwe brochure	13
15. RVA: jaarverslag brugpensioen en canada dry	13
16. CBFA	14
16.1. Twee nieuwe CBFA circulaire's	14
16.2. Commissie voor verzekeringen: slapende fondsen	14
16.3. Commissie aanvullende pensioenen werknemers: sterftetafels en fiscaliteit	14
17. Nieuwe Life & Benefits	14
17.1. 2008/2: premiedifferentiatie, arbeidsongeval en sekseneutrale tarieven	14
17.2. 2008/3: loonbonus, VAPZ, paritair beheer	14
18. EU	14
18.1. Solvency II	14
18.2. EU issues new warnings over tax discrimination	15
18.3. Solvency II ook van toepassing op pensioenfondsen?	15
18.4. EC "invites" Greece and Ireland to speed up reforms	15
19. CEIOPS: proportionality in solvency and insurance groups	16
20. IOPS: Good Practices in Risk Management of Alternative Investment by Pension Funds	16
21. Netherlands	16
21.1. Netherlands-France tax treaty	16
21.2. Grensoverschrijdende pensioenen	17
21.3. Are pension funds legal owners of pension assets?	17
22. UK Personal Accounts are "disaster waiting to happen"	17
23. French reserve fund returns 4,8 %	18
24. Reform of Greek pension system	18
25. Czech faces European Court of Justice over IORP non-compliance	18
26. Swiss pension funds miss minimum rate	19
27. Chilean pension system overhaul	19
28. Panama implements new mixed pension system	19
29. OECD: Governance and Investment of Public Pension Reserve Funds	20

1. UIT DE REGERINGSVERKLARING

Op 20 maart 2008 werd de regeringsverklaring voorgelezen in de Kamer. De vaststelling was dat de wettelijke pensioenen in België helaas te laag zijn. In het regeerakkoord werd daarom een aparte titel opgenomen : *de pensioenen verhogen en het pensioenstelsel hervormen*. Het uitgangspunt luidt als volgt: *"Na een professionele loopbaan die de economische en sociale ontwikkeling van ons land heeft mogelijk gemaakt, moet de gepensioneerde kunnen genieten van een pensioen dat hem in staat stelt om voldoende koopkracht te bewaren"*. De regering voorziet op het vlak van pensioenen daarom onder meer om:

- de laagste pensioenen van werknemers en zelfstandigen te verhogen;
- de oudste en laagste pensioenen te verhogen en om het aantal begunstigden uit te breiden, opdat een maximaantal gepensioneerden kan genieten van een verhoging van hun wettelijk pensioen teneinde hun koopkracht te verhogen;
- een wijziging van de berekeningswijze van de wettelijke pensioenen in vergelijking tot de lonen;
- op voorstel van de sociale partners, bijkomende middelen aan te wenden voor de koppeling aan de welvaart;
- de welvaartsbonus in het maandbedrag van de pensioenen integreren;
- de pensioenen die zijn ingegaan tussen 1 januari 1988 en 31 december 2002 met 2% te verhogen;
- de solidariteitsbijdrage gradueel af te schaffen. Een eerste afbouw, waarvan de modaliteiten bij koninklijk besluit zullen worden vastgelegd, komt er vanaf 1 juli 2008 en zal prioritair op de laagste pensioenen gericht zijn;
- inspanningen te doen met het oog op een veralgemeende uitbouw van de tweede pijler voor zelfstandigen en werknemers;
- de ontwikkeling van de derde pijler te bevorderen en beter te omkaderen.
- de toegelaten arbeid verder vrij te maken voor de begunstigden van een rustpensioen die de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt. Een eerste aanzet werd gegeven met de beslissing van het begrotingsconclaaf om deze grenzen

met 25 % te verhogen. Ook zullen de cumulatiegrenzen voor het overlevingspensioen worden opgetrokken, al mag dat niet leiden tot een inactiviteitsval.

- termijn voor de indiening van de aanvraag voor een overlevingspensioen te verlengen;
- in overleg met de sociale partners, een Nationale Conferentie voor de Pensioenen te lanceren, met als doel het pensioenstelsel te hervormen en te versterken, alsook een reflectie op gang te brengen over de berekeningsmethodes van de pensioenen, de belemmeringen voor de opbouw van het pensioen verbonden aan de mobiliteit tussen de verschillende pensioensystemen, de aanpassing aan nieuwe uitdagingen, zoals de verlenging van de levensduur, maar ook de situatie van bepaalde categorieën van werknemers, zoals de deeltijdse werknemers, contractuele ambtenaren of bepaalde categorieën van zelfstandigen;
- in overleg met de sociale partners zich in te zetten opdat mensen langer aan het werk kunnen blijven door langer werken aan te moedigen. Daar waar andere Europese landen de wettelijke pensioenleeftijd verhogen, kiest de regering er veeleer voor de feitelijke uitstapleeftijd op te trekken, zonder de wettelijke pensioenleeftijd te verhogen.
- de verschillen inzake pensioenrechten tussen gehuwde personen en wettelijk samenwonenden weg te werken;
- binnen de pensioenadministratie het principe van een unieke pensioenaanvraag, een gezamenlijke beslissing van de pensioeninstellingen en van een enkele betaling voor alle pensioenstelsels in te voeren. Zoals dit nu reeds het geval is voor de werknemers, zal eveneens een individuele pensioenrekening worden gecreëerd voor overheidsambtenaren, om op die manier de administratieve behandeling te verbeteren;
- de *splitting* van de pensioenen in te voeren. Wanneer één van de partners zorgactiviteiten op zich neemt en daarvoor zijn of haar carrière beperkt, zullen de voor die periodes gevormde pensioenrechten op gelijke wijze verdeeld kunnen worden tussen de partners;
- een vervroegde uittreding zonder nadelen voor het zelfstandigenstelsel toe te staan na een

loopbaan van 43 jaar. De bedoeling van deze versoepeling is meer rekening te houden met de duur van de beroepsloopbaan en het zelfstandigenstelsel meer op het stelsel van bezoldigde werknemers af te stemmen.

De regeringsverklaring is te vinden op de website van de Kamer (www.dekamer.be).

2. HOF VAN JUSTITIE: BEREKENING TIJDVAKKEN VAN VERZEKERING OUDERDOMSPENSIOEN

De rechtbank van Amsterdam stelde een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie omtrent het toepassingsgebied van artikel 48 van de Verordening (EEG) nr. 1408/71. Deze bepaling heeft betrekking op tijdvakken van verzekering van minder dan één jaar onder een bepaald nationaal pensioenstelsel. Artikel 48, lid 2 van Verordening nr. 1408/71 bepaalt in wezen dat dergelijke korte tijdvakken moeten worden samengegeld met tijdvakken van verzekering die zijn vervuld onder andere socialezekerheidsstelsels van een of meer andere lidstaten.

De vraag stelt zich of in een geval waarin een werknemer op de datum waarop hij de pensioengerechtigde leeftijd bereikt buiten de gemeenschap woont artikel 48 van de EG Verordening nr. 1408/71 op gelijke wijze dient te worden toegepast, als in het geval waarin de betrokken werknemer zou wonen op het grondgebied van de Gemeenschap? Volgens de advocaat-generaal dient deze vraag positief beantwoord te worden.

H.v.J. 16 januari 2008, C-331/06, conclusie van de advocaat-generaal.

3. GRONDWETTELIJK HOF

3.1. Oorlogsrente

Personen die tijdens de Tweede Wereldoorlog onderworpen werden aan rassenvervolging en hierdoor gedwongen werden in de illegaliteit te leven, hebben recht op een lijfrente, onder meer op

voorwaarde dat ze geen invaliditeitspensioen genieten op grond van de wet van 15 maart 1954 of daar recht op hebben (artikel 15, § 1, b, 3°, van de wet van 11 april 2003 houdende nieuwe maatregelen ten gunste van de oorlogsslachtoffers). Deze voorwaarde dient volgens de wetgever om een dubbele schadevergoeding te voorkomen en volgt uit de toepassing van de algemene regels inzake de cumulatie van pensioenen.

Het Grondwettelijk Hof oordeelt evenwel dat de lijfrente in kwestie niet het karakter heeft van een pensioen en niet strekt tot de schadeloosstelling voor hetzelfde nadeel als datgene dat in aanmerking wordt genomen voor het invaliditeitspensioen dat wordt toegekend krachtens de wet van 15 maart 1954.

In antwoord op een prejudiciële vraag had het Hof reeds geoordeeld dat de regeling strijdig is met het gelijkheidsbeginsel (arrest nr. 103/2007 van 12 juli 2007). In huidige arrest vernietigt het Hof de bestreden bepaling.

G.H. 4 maart 2008, arrest nr. 45/2008.

3.2. Overlevingspensioen

De Arbeidsrechtbank van Luik stelde bij vonnis van 4 maart 2008 volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof:

« L'article 17 de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés viole-t-il les articles 10 et 11 de la Constitution, lus séparément ou conjointement, en ce que cet article n'accorde l'avantage de la pension de survie qu'au seul conjoint survivant marié depuis plus d'un an avec le travailleur décédé sans accorder ce même droit au conjoint survivant marié depuis moins d'un an avec le travailleur décédé bien qu'antérieurement au mariage et plus d'un an avant le décès, ces 2 personnes aient fait une déclaration de cohabitation légale ? ».

G.H. 7 maart 2008, rolnr. 4442.

4. HOF VAN CASSATIE: VERJARING TERUGVORDERING OVERHEIDSPENSIOEN

Artikel 4 van de Wet van 5 april 1994 houdende regeling van de cumulatie van pensioenen van de openbare sector met inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit of met een vervangingsinkomen geeft het bestuur het recht om de betaling van het pensioen voor een kalenderjaar te schorsen of te verminderen en om een reeds uitbetaald pensioen terug te vorderen indien in dat jaar de inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit de toegelaten cumulatiegrens overschrijden.

De wetsbepaling, die niet de termijn regelt waarbinnen de sommen die inzake pensioenen ten onrechte werden betaald, moeten worden teruggevorderd, belet niet dat de rechter die over de terugvordering van een onverschuldigd betaald pensioen moet oordelen, voor een bepaald kwartaal van een kalenderjaar de verjaring vaststelt en voor de overige maanden van het jaar de terugvordering van het pensioen gegrond verklaart.

Cass. 7 februari 2008, C.06.0175.N, 20080207-6

5. LAGERE RECHTSPRAAK

5.1. Compensatiebijdragen aanvullend pensioen

Voor 2004 was het een gangbare praktijk dat de werkgever inhaalbijdragen kon storten op grond van een addendum aan het pensioenreglement, hoewel dat laatste wettelijk gezien niet vereist was (oud art. 35 § 3 KB WIB 1992, voor de wijziging bij KB van 1 maart 2005). Thans bepaalt artikel 35, § 3 van het KB WIB 1992 wel uitdrukkelijk dat de mogelijkheid tot het storten van compensatiebijdragen opgenomen moet zijn in het pensioenreglement of in een addendum aan het pensioenreglement. Ten onrechte meent de fiscus dat in de mogelijkheid tot compensatiebijdragen reeds bij de invoering van het pensioenplan moet zijn voorzien. De rechtbank stelt dat dit ook nog kan tijdens de looptijd van het pensioenplan.

Rb. Antwerpen 1 oktober 2007, besproken door Ch. Hendrickx in *Fiscale Actualiteit* 2008, afl. 5, 4-6.

5.2. Sociale zekerheidsbijdragen op exceptionele premie bij oppensioenstelling

Krachtens art. 2 Loonbeschermingswet, waarnaar door art. 14 §2 RSZ wet wordt verwezen voor het begrip loon waarop de socialezekerheidsbijdragen worden berekend, geldt onder meer als loon, het loon in geld waarop de werknemer ingevolge zijn dienstbetrekking recht heeft ten laste van de werkgever. Nergens wordt bepaald dat dit recht kan worden afgeleid uit het enkele bestaan van een arbeidsrelatie tussen werknemer en werkgever.

Het in art. 2 Loonbeschermingswet bepaalde loonbegrip kan, voor de heffing van socialezekerheidsbijdragen, worden verruimd of beperkt bij een in ministerraad overlegd besluit. Op tegemoetkomingen die geen loon zin in de zin van art. 2 Loonbeschermingswet en waartoe het loonbegrip van de RSZ wet niet is uitgebreid, zoals in casu de exceptionele premie bij oppensioenstelling, zijn geen socialezekerheidsbijdragen verschuldigd, zonder dat daarbij een beroep moet worden gedaan op de vrijstellingen van art. 19 §2 van het KB van 28 november 1969.

De Arbeidsrechtbank van Kortrijk oordeelt dat uit het feit dat een bepaalde uitkering niet voorkomt in de opsomming van art. 19 §2 KB 28 november 1969 niet wettelijk kan worden afgeleid dat op die uitkering socialezekerheidsbijdragen zouden verschuldigd zijn. De eisende partij moet bewijzen dat de premie valt onder het toepassingsgebied van art. 2 Loonbeschermingswet.

Arbrb. Kortrijk (afd. Roeselare) 15 oktober 2007, *RABG* 2008, afl. 3, met noot van D. Van Strijthem en M. De Meulemeester.

5.3. Vennootschapsbelasting op meerwaarde lijfrenteschuld

Bij het overlijden van de lijfrentegenieter werd de voorziening die door de vennootschap werd aangelegd voor de lijfrente bij de inbreng

overgeboekt naar winst onder de noemer "andere bedrijfsopbrengsten". Dit is een uitzonderlijke opbrengst die niet kan worden gereserveerd om gespreid te worden belast.

De vennootschap kan niet beschouwd worden als schuldenaar van de lijfrenteschuld omdat zij geen partij was bij het lijfrentecontract. Door het wegvallen van de schuld, waarvan zij geen schuldenaar was, kan zij dan ook geen meerwaarde realiseren.

Rb. Antwerpen 6 december 2006, *T.F.R.* 2008, met noot D. Noré, 142-147.

5.4. Regularisatie studiejaren voor pensioenopbouw

In een eerste aanvraag tot regularisatie van de studiejaren voor de pensioenopbouw vergeet de betrokkene enkele studiejaren te vermelden. In een tweede aanvraag worden deze jaren opgenomen. Het Arbeidshof van Luik oordeelde dat de tweede aanvraag de eerste aanvraag aanvult en dus binnen de voorziene termijn heeft plaatsgevonden.

Une première demande de régularisation des années d'études, bien qu'elle ne mentionne pas toutes les années qui pourraient être concernées, n'a pas pour conséquence de fixer une demande ultérieure à la date de son introduction. Pareille demande, qui doit être qualifiée d'ampliative, est dès lors introduite dans les délais.

Arbh. Luik 6 februari 2007, *JLMB* 2008, afl. 11, 462.

5.5. Verstoting

De verstoting heeft in de Belgische rechtsorde niet de ontbinding van het huwelijk tot gevolg. Bijgevolg heeft de RVP volgens de Arbeidsrechtbank van Bergen terecht geoordeeld dat het echtscheidingspensioen niet kan worden toegekend.

Dès lors qu'elle n'a pas été rendue dans le cadre d'une procédure respectant les droits de la défense, la répudiation, même acceptée ultérieurement par l'épouse, ne peut entraîner, en Belgique, la dissolution du lien conjugal. Ainsi, l'Office national des pensions a correctement décidé de n'allouer à

chacun des époux que le paiement de la moitié de la pension de retraite du conjoint ouvrant le droit.

Arbrb. Bergen 20 december 2007, *JLMB* 2008, afl. 11, 481.

5.6. Invaliditeitspensioen mijnwerkers

Een ex-mijnwerker van Italiaanse nationaliteit ontvangt sedert 1969 een invaliditeitspensioen ten laste van België en een bijdrage in het invaliditeitspensioen ten laste van Italië. Sedert zijn pensionering in 1992 valt hij niet langer ten laste van het stelsel van het invaliditeitspensioen want de rustpensioenen worden betaald door de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) ook deze van de ex-mijnwerkers.

In 1995 heeft de Italiaanse instelling haar bijdrage in zijn invaliditeitspensioen vanaf 1985 herberekend. Deze beslissing wordt door de Italiaanse instelling betekend in 1997. Het RIZIV gaat daarop over tot de herberekening van zijn invaliditeitspensioen in toepassing van de cumulregels voor de periode van 1985 tot 1992. In uitvoering van deze beslissing die wordt beschouwd als een beslissing die een recht toekent, vordert het RIZIV van de betrokkene een niet verschuldigde som van 779 470 BEF terug.

Het Arbeidshof van Bergen oordeelde dat de Belgische instelling zich niet in de plaats van de sociaal verzekerde mag stellen om over te gaan tot de ambtshalve herziening van haar betaalbaar gestelde uitkeringen onder toepassing van de niet gewijzigde Verordening temeer daar dat initiatief heeft geleid tot een vermindering van het bedrag van de invaliditeitsuitkeringen die voorheen waren toegekend aan de sociaal verzekerde. De Verordening 1408/71 harmoniseert het sociaalezekerheidsrecht eigen aan elk land van de Europese Unie. De toepassing van de cumulregels leidt vaak tot herberekeningen van de uitkeringen en in sommige gevallen tot omvangrijke niet verschuldigde sommen ten nadele van de sociaal verzekerden. Bovendien kunnen de wijzigingen in de Europese verordeningen een herberekening van de uitkeringen teweegbrengen. Dat is het geval met de Verordening nr. 1248/92 die evenwel een overgangsbepaling bevat die de sociaal verzekerden

beschermt tegen een herberekening van de uitkeringen in hun nadeel.

Arbh. Bergen 29 juni 2007, A.R. nr. 20044.

5.7. Belastbaarheid in België van buitenlandse pensioenuitkeringen

De fiscale behandeling van in het buitenland opgebouwde pensioenen wordt bepaald door het antwoord op de vraag hoe de stortingen in het pensioenplan in België belast zouden zijn geweest indien de begunstigde tijdens de opbouwfase rijksinwoner van België was geweest. Indien zou blijken dat de opbouw in het individueel en definitief verworven voordeel van de begunstigde was geschied, dan wordt naar Belgisch fiscaal recht aangenomen dat die stortingen belastbare bezoldigingen waren, die op dat ogenblik belastbaar waren. Bijgevolg, gelet op het fiscaal beginsel (non bis in idem), kunnen de latere uitkeringen niet meer als uitgesteld beroepsinkomen worden belast.

Volgens het Hof van Beroep te Antwerpen kan het oordeel dat de stortingen van de werkgeversbijdragen voor een levensverzekeringscontract niet in het uitsluitend en definitief voordeel van de werknemer werden gedaan, mede berusten op de vaststelling dat de werknemer tijdens de opbouw van het pensioen niet kon beschikken, krachtens de wet of de overeenkomst, over de pensioenreserves. Uit de Statuten van het pensioenfonds blijkt dat het pensioenfonds de beschikking had over de door de werkgever gestorte bedragen en dat de betrokkene niet op eender welk ogenblik de vrije beschikking had of kon hebben over de bedragen zodat hij niet de uitkering ervan kon opeisen en geen definitief verworven rechten bezat. De pensioenuitkeringen werden volgens het Hof terecht met toepassing van artikel 34 §1, van het WIB 92 belast.

Antwerpen 26 juni 2007, *Fiscalnet* 16 januari 2008, www.fiscalnet.be. Zie voor gelijkaardige uitspraken Rb. Antwerpen 27 april 2007, *Fiscalnet* 6 februari 2008 en Rb. Antwerpen 18 mei 2007, *Fiscalnet* 15 februari 2008. Zie voor tegengestelde uitspraak Brussel 24 oktober 2007, met commentaar van T. Leeuwerck, *Fiscale Actualiteit* 2007, afl. 42 (besproken in de vorige Nieuwsbrief).

5.8. Brugpensioen voor werknemers woonachtig in het buitenland

De werkgeversvergoeding in het kader van een brugpensioenregeling moet voor werknemers woonachtig in het buitenland (*in casu* een grensarbeider woonachtig in Nederland) berekend worden uitgaande van het bedrag van de werkloosheidsuitkering die de werknemer in België zou krijgen, zelfs wanneer de werkloosheidsuitkering in het woonland hoger is dan de Belgische uitkering of hoger dan de in de brugpensioenregeling bepaalde loongrens.

Het kan wel bepaald worden dat de werkgeversvergoeding enkel toegekend wordt wanneer de werknemer werkloosheidsuitkering ontvangt. Indien krachtens de buitenlandse wetgeving werkloosheidsuitkeringen geweigerd worden, bijv. omdat het recht op uitkeringen beperkt wordt in de tijd, of afhankelijk blijft van voorwaarden inzake beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, heeft de werknemer geen aanspraak op de werkgeversvergoeding.

Arbrb. Antwerpen 17 januari 2007, onuitg.

5.9. Vervanging werknemers met brugpensioen

De compenserende vergoeding bepaald door artikel 6 van het KB 7 december 1992 ten laste van de werkgever die de bruggepensioneerde werknemer niet vervangt, is geen sanctie van strafrechtelijke aard. Ze kan niet verminderd worden op grond van verzachtende omstandigheden.

Arbrb. Brussel 20 april 2006, *Soc. Kron.* 2007/08, 496.

5.10. Overdracht van pensioenreserves

Na beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst droeg een werknemer de reserves van zijn groepsverzekering over naar een andere groepsverzekeraar gelegen buiten België. De taxatiedienst belaste deze overdracht, op grond van artikel 364bis WIB 92. De rechtbank van eerste

aanleg te Brussel oordeelde dat deze overdracht belastingvrij dient te gebeuren, aangezien dit het geval geweest zou zijn bij overdracht naar een Belgische groepsverzekeraar (beginselen van vrij verkeer van diensten, werknemers, kapitalen en vestiging).

Rb. Brussel 4 oktober 2007, *Fiscalnet* 22 februari 2008, www.fiscalnet.be. Zie ook Rb. Antwerpen 29 juni 2007, *Accountancy & Fiscaliteit* 2007, afl. 42 (besproken in de vorige Nieuwsbrief).

5.11. Indexering van de pensioenprestatie

Aan de tewerkstelling kwam een einde op 30 juni 1973. De werknemer maakte aanspraak op een aanvullend pensioen vanaf 5 mei 2003, zijnde de datum waarop hij de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar bereikt heeft. De werknemer vordert dat de jaarlijkse pensioenrente, bekomen ingevolge de toepassing van het pensioenreglement, jaarlijks wordt verhoogd met 5% over de periode vanaf 1974 tot 2003.

Het arbeidshof weigert dit toe te kennen aangezien het reglement, noch de wetgeving inzake aanvullende pensioenen in een verhoging of in een indexering van de pensioenprestatie voor de periode tussen de uitdiensttreding en de pensioenleeftijd voorzien.

Arbh. Gent 10 januari 2007, *Socialweb* 1 februari 2008, www.socialweb.be.

6. BELGISCHE RECHTSLEER

6.1. Vermogensplanning door middel van levensverzekeringen

De laatste jaren kent de levensverzekering een toenemend succes. Daar waar levensverzekeringen vroeger voornamelijk als voorzorgsmaatregel waren bedoeld, streven ze vandaag in toenemende mate een optimalisatie van de inkomsten, het verschaffen van een aanvullend pensioen of de overdracht van omvangrijke sommen aan personen die na overlijden begunstigd moeten worden, na.

In een uitgebreid artikel analyseert Pignolet de verschillende vormen van vermogensplanning door

middel van levensverzekeringen vanuit verschillende invalshoeken: de civielrechtelijke of familiaal vermogensrechtelijke benadering, onderverdeeld in huwelijksrecht en erfrecht, en de fiscaalrechtelijke benadering, onderverdeeld in inkomstenbelasting en successierechten.

D. Pignolet, "Vermogensplanning door middel van levensverzekeringen", *A.F.T.* 2008, afl. 2, 4-25.

6.2. Projecten rond IAS/IFRS: een vooruitblik

De International Accounting Standards Board (IASB) werkt voortdurend verder aan het verbeteren van zijn eigen internationale boekhoudnormen. Bedoeld zijn enerzijds de IAS ('International Accounting Standards', zoals deze normen voor 2001 werden genoemd) en anderzijds de IFRS ('International Financial Reporting Standards'). Momenteel bevat het werkschema van deze organisatie ongeveer 17 projecten die nog dit jaar tot resultaten zouden moeten leiden.

De meeste van deze projecten vloeien voort uit het zogenaamde 'Memorandum of Understanding' (MoU). Dat is een overeenkomst die de IASB heeft afgesloten met zijn Amerikaanse tegenhanger, de FASB (Financial Accounting Standard Board) omtrent convergentieprojecten voor de periode 2006-2008. Deze convergentieprojecten hebben tot doel zoveel mogelijk verschillen tussen de IAS/IFRS en de Amerikaanse standaarden te verwijderen.

In een bevattelijk artikel geeft Cole een overzicht van wat we dit jaar allemaal mogen verwachten. Een belangrijk project betreft IAS 19 betreffende de personeelsbeloningen. Dit is een standaard die veel kritiek uitlokt. Daarom startte de IASB in 2006 een project rond personeelsvergoedingen na uitdiensttreding (ook een onderdeel van de MoU). Het project verloopt in twee fases. In een eerste fase (die binnen drie of vier jaar moet leiden tot de eerste amendementen) concentreert de IASB zich op enkele dringende problemen. Bijv. de discussie over het al dan niet opnemen in de winst- en verliesrekening van winsten en verliezen die louter voortvloeien uit wijzigingen in de financiële veronderstellingen, zoals de geschatte verdisconteringvoet. Een discussienota hierover

wordt verwacht in het eerste kwartaal van dit jaar. De tweede fase omvat een diepgaande hervorming van de standaard en zou in 2014 voltooid moeten zijn.

V. Cole, "Projecten rond IAS/IFRS: een vooruitblik", *Balans* 2008, januari, 2-5.

6.3. Transferts de capitaux et de valeurs de rachat dans le cadre du 2ème pilier

Si, en principe, les transferts de capitaux et valeurs de rachat entre deux organismes de pension sont exonérés d'impôt dans le cadre du 2ème pilier, il existe une exception : en cas de transfert à un organisme de pension situé à l'étranger. Selon l'Administration, cette exception concerne aussi les transferts entre deux organismes de pension situés à l'étranger. La jurisprudence a rappelé à diverses reprises l'Administration à l'ordre (voyez entre autre Civ. Anvers 29 juin 2007, Nieuwsbrief 3).

B. Mariscal et L. Niessen analysent les transferts à un organisme de pension situé à l'étranger, les transferts en provenance de l'étranger et les transferts entre organismes de pension situés à l'étranger.

B. Mariscal et L. Niessen, « Pas d'imposition des transferts de capitaux ou valeurs de rachat entre deux organismes de pension étrangers », *Actualités fiscales* 2008, afl. 5, 4-8.

6.4. Nieuwe uitzondering op wettelijke pensioenleeftijd?

Op de website van de Administratie zijn de nieuwe richtlijnen bij de fiches 281.11 en de samenvattende opgaven 325.11 inzake pensioenen gepubliceerd. De nieuwe richtlijnen brengen in herinnering dat de wettelijke pensioenleeftijd voor mannen 65 is en voor vrouwen 64 tot en met de pensioenen die een aanvang nemen op 1 december 2008.

Voor bepaalde beroepscategorieën geldt een afwijkende wettelijke pensioenleeftijd: mijnwerkers, zeevarende en vliegend personeel burgerluchtvaart. De nieuwe richtlijnen voegen aan deze lijst van uitzonderingsgevallen een nieuw geval toe, nl. "indien een wettelijke bepaling voorziet in een

wettelijke pensioenuitkering op een andere leeftijd dan die van 65 jaar".

De administratie zou met deze nieuwe uitzondering geen specifieke beroepscategorie op het oog hebben. De 'beroepssporters' voor wie de WAP een bijzondere regeling heeft ingevoerd worden alvast niet bedoeld.

"Wettelijke pensioenleeftijd: waarop slaat de nieuwe uitzondering?", *Fiscoloog* 2008, 8-9.

6.5. Brugpensioen

Het brugpensioen is een belangrijk onderdeel uit het Generatiepact van oktober 2005. De ideeën die daarin zijn opgenomen, werden later uitgewerkt in het KB van 3 mei 2007. Maar hiermee was de kous niet af. In het interprofessioneel akkoord van 2 februari 2007 zetten de sociale partners de idee voort dat brugpensioen mogelijk moet zijn voor werknemers van 58 jaar wanneer zij te kampen hebben met ernstige lichamelijke problemen. In datzelfde interprofessioneel akkoord vertrokken zij ook van het denkbeeld dat werknemers vanaf de leeftijd van 56 jaar met brugpensioen kunnen gaan als zij een loopbaan van 40 jaar als werknemer kunnen aantonen. Op 20 december 2007 sloten de sociale partners hierover respectievelijk CAO nr. 91 en CAO nr. 92. Daarnaast sloten zij op dezelfde dag CAO nr. 93 die brugpensioen mogelijk maakt voor werknemers vanaf de leeftijd van 56 jaar na 33 jaar dienst wanneer zij tewerkgesteld zijn in een bedrijfstak die niet onder een opgericht paritair comité ressorteert of wanneer het opgericht paritair comité niet werkt. Tenslotte wijzigde de wet van 21 december 2007 betreffende de uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2007-2008 het KB van 3 mei 2007 en vulde dit aan.

Blijkens het voorgaande kent brugpensioen veel ontwikkelingen sinds mei 2007. Deze maken dat een update over dit onderwerp zich opdringt. Dat gebeurt op trekkende wijze in onderstaand artikel van M. Beelen.

M. Beelen, "Brugpensioen: een vervolg", *Sociale wetgever* 2008, afl. 3, 18-21.

6.6. Pensioeninformatie

Het ontvangen, verspreiden, opslaan, beheren en communiceren van pensioeninformatie heeft ten gevolge van het generatiepact heel wat wijzigingen gekend. Daarnaast staat er nog heel wat in de steigers. Deze bijdrage in het laatste Themis cahier beoogt een overzicht te geven van de recente wijzigingen en de toekomstige projecten.

Y. Stevens, "Actualia Pensioengegevens", in D. Simoens (ed.), *Socialezekerheidsrecht – Themis reeks*, Die Keure, Brugge, 2007, 31-52.

7. INTERNATIONALE RECHTSLEER

7.1. Het pan-Europees pensioenfonds: een Belgisch-Nederlandse kijk op de zaak

Door de campagne die in België op gang was gekomen ter promotie van het gewijzigde Belgische pensioenstelsel, ontstond in Nederland de vrees dat de Nederlandse pensioenfondsen massaal zouden wegtrekken naar België. De grote rush is tot nu toe uitgebleven. We zitten eerder in het stadium van voorzichtige kennismaking, aftasten van het terrein om wellicht later, met meer en betere kennis van zaken, beslissingen te nemen. Dit vormde de aanleiding voor een gezamenlijk Belgisch-Nederlands artikel, dat achtereenvolgens de regelgeving analyseert in geval België en Nederland als lidstaat van herkomst en lidstaat van ontvangst fungeren (de zgn. home en host country regimes).

A. Van Damme, J. Beernaert, J.A. Gielink en C.A. Hoekstra, "Het pan-Europees pensioenfonds: een Belgisch-Nederlandse kijk op de zaak", *Tijdschrift voor pensioenvraagstukken* 2008, afl. 1, 2-14.

7.2. Herzien richtlijnvoorstel 'Portability' van de Europese Commissie

Op 9 oktober 2007 heeft de Europese Commissie een gewijzigd voorstel voor een richtlijn ingediend, waaruit de mogelijkheid om het aanvullend pensioen mee te nemen naar een andere lidstaat volledig is verdwenen. Het woord is nu aan de Raad van Ministers. Daarna kan het Europese Parlement er een tweede lezing aan wijden. De auteur ziet een

logische volgorde in de Europese pensioenwetgeving ontstaan.

R. ten Wolde, "Herzien richtlijnvoorstel 'Portability' van de Europese Commissie: een logische volgorde van maatregelen ...", *Tijdschrift voor pensioenvraagstukken* 2008, afl. 1, 24-27.

7.3. Incentives to save in a pension

The Pension Policy Institute (PPI) has undertaken a number of research projects that will be relevant to establish a shared understanding of the evidence on financial incentives to save for retirement. The UK Government has announced that it will undertake a work programme to assess the potential costs, benefits and other impacts of measures that could affect incentives to save for retirement.

The Briefing Note 44 summarises the PPI's research on this issue to date and highlights areas where there are still gaps and where clarity is needed.

PPI, "Incentives to save in a pension: a review of the PPI's research", Briefing Note 44, 2008/3, www.pensionspolicyinstitute.org.uk.

7.4. Dossier "Les retraites professionnelles"

La revue de droit sanitaire et social bracht een dossier uit over aanvullende pensioenen, bestaande uit vijf bijdragen:

- Les retraites professionnelles dans le système juridique de l'Union européenne (S. Hennion-Moreau)
- Quelle sécurité pour l'épargne retraite professionnelle ? (F. Muller)
- Le développement des régimes de pensions complémentaires européens : frein à la mobilité des travailleurs ou risque pour le développement des régimes de pension de sécurité sociale ? (H. Lourdelle)
- Les faux-semblants des retraites d'entreprise (M. Del Sol)
- La difficile transformation des institutions de retraite supplémentaire (F. Kessler)

Les retraites professionnelles, dossier, *RDSS* 2008, afl. 1, 5-67.

8. GELEZEN IN HET BELGISCH STAATSBAD

8.1. Competentietoelage en premie voor competentieontwikkeling in pensioenberekening ambtenaren

Voor de berekening van het pensioen van magistraten, ambtenaren en vastbenoemde personeelsleden die deel uitmaken van het algemene bestuur en uit de Staatskas worden bezoldigd, wordt bij het bepalen van de referentiewedde rekening gehouden met bepaalde weddenbijslagen. Met het KB van 20 december 2007 worden deze weddenbijslagen uitgebreid tot de competentietoelage en de premie voor competentieontwikkeling van toepassing in verscheidene federale overheidsdiensten.

KB van 20 december 2007 houdende de in aanmerkingneming, voor de berekening van het pensioen, van de competentietoelage en de premie voor competentieontwikkeling toegekend aan bepaalde personeelsleden van de Staat, B.S. 5 maart 2008.

8.2. Medisch brugpensioen

Op 1 januari 2008 werd de minimumleeftijd voor brugpensioen opgetrokken tot 60 jaar, met een vereiste anciënniteit van 30 jaar. Op deze algemene regel bestaan echter heel wat uitzonderingen. Een van deze bijzondere regimes is het medisch brugpensioen voor werknemers die mindervalide zijn of ernstige lichamelijke problemen hebben. Het werd uitgewerkt in de CAO nr. 91 van 20 december 2007. Deze CAO wordt nu algemeen bindend verklaard bij KB van 10 februari 2008.

De CAO nr. 91 is gesloten voor bepaalde duur. Ze is in werking getreden op 1 januari 2008 voor brugpensioenen die ingaan vanaf 1 januari 2010. Ze houdt op van kracht te zijn op 31 december 2012. De geldigheidsduur van de overeenkomst kan worden verlengd.

KB van 10 februari 2008 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de CAO nr. 91 van 20 december 2007, gesloten in de NAR, tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van een

aanvullende vergoeding in het kader van het brugpensioen voor sommige oudere mindervalide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen, indien zij worden ontslagen, B.S. 21 februari 2008.

8.3. Herwaarderingscoëfficiënt brugpensioen

De CAO nr. 17 tricies bis van 20 december 2007 heeft de herwaarderingscoëfficiënt in het kader van brugpensioen vastgepind op 1,002. Deze CAO wordt nu algemeen bindend verklaard bij KB van 10 februari 2008. De coëfficiënt wordt toegepast op het bedrag van de aanvullende vergoeding én het begrensde bruto maandloon dat dient voor de vaststelling van het netto referenteloon voor de aanvullende vergoeding.

De CAO nr. 17 tricies bis is gesloten voor onbepaalde duur. Ze is in werking getreden op 1 januari 2008 en kan worden herzien of opgezegd, met inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden.

KB van 10 februari 2008 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de CAO nr. 17 tricies bis van 20/12/2007, gesloten in de NAR, tot wijziging en uitvoering van de CAO nr. 17 van 19/12/1974 tot invoering van een regeling van aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers indien zij worden ontslagen, B.S. 21 februari 2008.

8.4. Uitbreiding pensioenstelsel organismen van openbaar nut

Het pensioenstelsel dat ingesteld is door de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, is toepasselijk verklaard op de personeelsleden van het Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, met ingang van 1 januari 2004.

KB van 20 december 2007 dat het pensioenstelsel ingesteld door de wet van 28 april 1958 toepasselijk maakt op de personeelsleden van het Instituut ter Bevordering van het Wetenschappelijk Onderzoek en de Innovatie van Brussel, B.S. 30 januari 2008.

9. VERDRAG MET SINGAPORE OVER DE VERMIJDING VAN DUBBELE BELASTING (PENSIOENEFFECT)

De ministerraad stemde in met het voorontwerp van wet dat het nieuw dubbelbelastingverdrag tussen België en Singapore goedkeurt (Singapore, 6 november 2006). Het verdrag bepaalt dat pensioenen en andere soortgelijke beloningen betaald aan een inwoner van een overeenkomstsluitende staat in principe slechts in die staat belastbaar zijn. Die pensioenen en andere soortgelijke beloningen mogen echter ook in de andere overeenkomstsluitende Staat worden belast indien ze uit die Staat afkomstig zijn. Die bepaling is eveneens van toepassing op pensioenen en andere soortgelijke beloningen die worden betaald ter uitvoering van de sociale wetgeving van een overeenkomstsluitende Staat of in het kader van een algemeen stelsel dat door die Staat is georganiseerd ter aanvulling van de voordelen waarin zijn sociale wetgeving voorziet.

De tekst van het verdrag kan worden geraadpleegd op www.fiscus.fgov.be.

10. PARLEMENTAIRE VRAGEN EN ANTWOORDEN

10.1. Discriminatie bij onderscheid op grond van leeftijd in pensioenreglementen

Heel wat pensioenreglementen bepalen dat de aangeslotenen, die uit het plan treden vooraleer ze de in het reglement bepaalde eindleeftijd hebben bereikt, een niet-gereduceerde of een forfaitair gereduceerde prestatie uitgekeerd krijgen. Deze prestatie is in verhouding gunstiger dan de prestatie die uitgekeerd wordt aan de aangeslotenen die tot op de eindleeftijd blijven. De vraag rijst of er in dat geval sprake is van een discriminatie op grond van leeftijd.

De minister van Leefmilieu en Pensioenen beantwoordde deze vraag negatief. Hij verwees hiervoor naar de specifieke rechtvaardigingsgronden in de wet van 10 mei 2007, zoals de vaststelling van een toetredingsleeftijd of een leeftijd voor het

verkrijgen van een pensioen, het gebruik van leeftijdsriteria in actuariële berekeningen, Ook een direct onderscheid op grond van leeftijd op het vlak van de bijdragen in de pensioentoezeggingen wordt als een specifieke rechtvaardigingsgrond vermeld.

Vraag nr. 10 van de heer L. Van Biesen van 9 november 2007 (N.) aan de minister van Leefmilieu en Pensioenen, Bulletin van Schriftelijke vragen en antwoorden nr. 7, 451-453, www.dekamer.be.

10.2. Extralegale voordelen in stijgende lijn

Bedrijven kennen extralegale voordelen, zoals een aanvullend pensioen, steeds vaker toe aan hun werknemers. De evolutie van de sociale bijdragen op dergelijke extralegale voordelen toont dit ondubbelzinnig aan. De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid maakte hierover op 13 december 2007 enkele cijfers bekend.

Waar het totaal van de sociale zekerheidsbijdragen op de premies voor de opbouw van een aanvullend pensioen in 2002 nog 161 689 000 euro bedroeg, steeg dit bedrag tot 203 578 euro in 2006. Volgens de minister genieten 50% à 55% van de werknemers van een aanvullend pensioen.

Vraag nr. 7 van de heer G. D'haeseleer van 16 oktober 2007 (N.) aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Bulletin van Schriftelijke vragen en antwoorden nr. 6, 367-369, www.dekamer.be.

11. NAR

11.1. Rapport nr. 71 betreffende welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen

Op 21 september 2006 brachten de Nationale Arbeidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en het Algemeen Beheerscomité voor het Sociaal Statuut Zelfstandigen een gezamenlijk advies (nr. 1.566) uit over de omvang en de verdeling van de financiële middelen bestemd voor welvaartsaanpassingen in de sociale zekerheid gedurende de periode 2007-2008, zoals voorzien in de Wet betreffende het Generatiepact van 23 december 2005.

Op de Gemeenschappelijke Raadszitting van woensdag 27 februari 2008 werd de tussentijdse evaluatie betreffende de uitvoering van advies nr. 1.566 van 21 september 2006 gepresenteerd. Het rapport hiervan is terug te vinden op de website van de NAR.

11.2. Advies inzake modernisering sociale bescherming

Het advies staat stil bij de open coördinatiemethode en bij de werkzaamheden van de NAR met het oog op de strijd tegen uitsluiting en armoede. Met betrekking tot de pensioenen wordt ingegaan op de welvaartsaanpassing van pensioenen, het behoud van brugpensioenvergoeding in geval van werkhervatting en de bijzondere brugpensioenregeling voor mindervalide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen. Het advies is terug te vinden op de website van de NAR (*De sociale bescherming moderniseren voor meer sociale rechtvaardigheid en economische samenhang: werk maken van de actieve integratie van de mensen die het verst van de arbeidsmarkt af staan*, www.cnt-nar.be).

12. DIENSTNOTA'S RVP

Dienstnota 2008/5 aangaande:

- benoemingen met terugwerkende kracht door een instelling van internationaal publiek recht waarop de wet van 10 februari 2003 tot regeling van de overdracht van pensioenrechten tussen Belgische pensioenregelingen en die van instellingen van internationaal publiek recht, van toepassing is;
- KB van 3 augustus 2007 tot uitvoering van art. 2, 2de lid van het KB nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers.

13. PENSIOEN OVERHEIDSSECTOR: NIEUWE BROCHURES

De oude brochure "Rust- en overlevingspensioenen van de openbare sector" is vervangen door twee

nieuwe brochures: een voor het rustpensioen en een voor het overlevingspensioen. Men heeft nu toegang tot vier uitgebreide informatiebrochures:

- Rustpensioenen van de overheidssector
- Overlevingspensioenen van de overheidssector
- De loopbaanonderbreking en afwezigheid-perioden. Wat is de invloed ervan op mijn pensioen?
- Cumulatie van pensioenen van de overheidssector met een beroeps- of vervangingsinkomen

Deze brochures kunnen online worden geraadpleegd op de website van de pensioendienst voor de overheidssector (www.pdos.be).

14. DOSZ: NIEUWE BROCHURE

De Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid heeft een nieuwe brochure uitgebracht "Uw sociale zekerheid buiten Europa". Een groot luik is besteed aan pensioenen. De brochure kan worden geraadpleegd op de website van de DOSZ (www.dosz.be).

15. RVA: JAARVERSLAG BRUGPENSIOEN EN CANADA DRY

Het jaarverslag 2007 van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening is uit. Het geeft onder meer een overzicht van de uitvoering van de maatregelen van het generatiepact.

In het rapport staat dat de Canada Dry blijft functioneren, ondanks het generatiepact. Het aantal mensen in het systeem is gedaald maar het blijft voor bepaalde mensen blijikbaar toch nog een interessante piste.

Ondanks de maatregelen om de brugpensionering te beperken is vorig jaar het aantal gewone bruggepensioneerden gestegen met 2 549 tot 113618. Slechts 39 bruggepensioneerden moeten na herstructurering beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt.

<http://www.rva.fgov.be> – jaarverslag 2007

16. CBFA

16.1. Twee nieuwe CBFA circulaire's

Circulaire CBFA 2008.05 aan de IBP's over de jaarrekening, statistiek en erbij te voegen documenten voor het boekjaar eindigend in 2007

Circulaire PPB-2007-17-CPP-CPB-CPA over de aanvullende voorziening in levens- en arbeidsongevallenverzekeringen

16.2. Commissie voor verzekeringen: slapende fondsen

Advies C/2006/1 over slapende fondsen in levensverzekeringen.

16.3. Commissie aanvullende pensioenen werknemers: sterftetafels en fiscaliteit

Advies nr. 24: Ontwerp van Reglement van de CBFA met betrekking tot de vaststelling van de sterftetafels voor de omzetting van kapitaal in rente.

Advies nr. 25: Toepassing van artikel 515quater, §1 WIB 92, zoals ingevoegd door artikel 27 en 61 van de wet op de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.

17. NIEUWE LIFE & BENEFITS

17.1. 2008/2: premiedifferentiatie, arbeidsongeval en sekseneutrale tarieven

Premiedifferentiatie in groepsverzekeringen voor KMO's. P. Van Eesbeeck licht dat men in een groepsverzekering over talrijke instrumenten ter modulering van premies beschikt. Het gebruik van deze instrumenten is te verkiezen boven dubieuze categorie omschrijvingen teneinde één of enkele werknemers te selecteren.

Groepsverzekeringspremie telt mee voor de vergoeding bij arbeidsongeval. P. Roels bespreekt de vroegere discussies over het al dan niet

meetellen van de premie van een groepsverzekering voor het vakantiegeld en in het loon waarop de arbeidsongevallenvergoeding wordt berekend. De jurisprudentie daarover wordt nu stilaan duidelijk.

Sekseneutrale tarieven: wanneer wel, wanneer niet? L. Vereycken tracht duidelijk te scheppen over de gevallen waarin een man-vrouw onderscheid nog toegestaan is na de wijziging van de Genderwet van 10 mei 2007 door de Wet van 21 december 2007.

17.2. 2008/3: loonbonus, VAPZ, paritair beheer

Bedreigt nieuwe loonbonus tweedepijlerpensioenen van werknemers? Links en rechts wordt gefluisterd dat de nieuwe loonbonus de verdere ontwikkeling van de tweede pijler pensioenen voor werknemers zou kunnen afremmen. P. Van Eesbeeck gaat na of deze vrees terecht is.

Aanpassing sociaal statuut beïnvloedt VAPZ. Sinds 1 januari 2008 zijn alle zelfstandigen verzekerd voor hun zgn. kleine risico's. C. Schildermans geeft toelichting bij de aanpassing van het bijdragenstelsel en de impact op het VAPZ.

CBFA-circulaire over paritair beheer en toezichtcomité bij collectieve pensioenen. Op 18 december 2007 zond de CBFA een circulaire naar de verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen om hen in te lichten over de regels die de WAP voorschrijft inzake het paritair beheer en het toezichtcomité en om hen te herinneren aan de verplichtingen die zij hieromtrent hebben. P. Roels geeft een uitvoerige bespreking.

18. EU

18.1. Solvency II

The European Insurance Committee (CEA) says that the methodology used to calculate minimum capital requirements and solvency capital requirements should reflect the actual risk profile of the insurance company.

According to the Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors (CEIOPS) the right grading and the right design for capital requirements have yet to be found. This is why CEIOPS has proposed that another technique, the linear approach, be tested to calculate the minimum capital requirements. This is the only way, according to the national supervisors, to have a complete view of the possibilities before the political decision-makers make their decision.

The question of the minimum capital requirements will be tackled in the application measures of the directive Solvability II, which will be the subject of a specific impact study in 2008, in parallel with negotiations underway at the Council and the European Parliament on the framework directive.

Bron: *Ed Agence Europe*, 29 January 2008

18.2. EU issues new warnings over tax discrimination

Germany and Estonia received formal notices from the European Commission requesting information in different tax treatment of foreign pension funds when it comes to dividends and interest.

Both Germany and Estonia are offering domestic pension vehicles exemption – at least partly – from tax on dividends and interest while foreign funds have to pay the full tax. Similar letters were sent to the Czech Republic, Denmark, Spain, Lithuania, the Netherlands, Poland, Portugal, Slovenia, Sweden, Italy and Finland in spring and summer last year.

A first verdict in a case of tax discrimination of foreign pension assets was issued by the European Court of Justice against Denmark one year ago. In September last year the ECJ ruled against Belgium for taxing transfers of pension capital to pension funds elsewhere in the European Economic Area, while such transfers within Belgium are tax exempt.

Bron: B. Ottawa, IPE, 1 February 2008

18.3. Solvency II ook van toepassing op pensioenfondsen?

McCreevy, commissioner for the internal markets and services, said the European Commission will only apply insurance industry Solvency II rules to occupational pension funds if there is a clear case for doing so.

The EC will only be able to make a firm decision, on whether pension funds should have tighter solvency requirements, after CEIOPS has presented its fact-finding exercise and once it better understands which existing solvency rules apply - including those within the directive on Institutions for Occupational Retirement Provision (IORP) - to the area of pension funds. That said, there has been increasing noise from interested parties across Europe suggesting occupational pension funding should be treated in the same way as insurance companies, in part because some parties see the increased reserve capital requirements on insurers offering pensions as being a competitive advantage for pension funds.

Bron: IPE, 8 February 2008

18.4. EC "invites" Greece and Ireland to speed up reforms

The European Commission has urged Ireland and Greece to bring forward pension reforms to limit the impact of longevity on public spending.

In the EC's latest assessment of economic and budgetary stability of countries in the period 2007-10, it categorized Ireland and Spain as being at medium risk, and Greece at high risk, of seeing the ageing population impact on budgetary controls.

In addition, the EC noted despite very healthy, economic growth levels, Ireland faces a significant projected increase in age-related expenditure and should be implementing further pension reforms.

The assessment also revealed that although Spain has a strong budgetary position, the EC expects it to further improve long-term sustainability by introducing additional measures to contain the future impact of ageing on spending programs

although it does not go so far as to request pension reforms even though around half of Spain's retirees rely solely on the state pension, rather than the second or third pillars.

In its report on Greece, the EC claimed while good progress had been made to consolidate public finances since 2004, the high public debt level means long-term sustainability greatly depends on implementing comprehensive reforms of pension and health care systems.

Bron: N. Stewart, IPE.com, 21 February 2008

19. CEIOPS: PROPORTIONALITY IN SOLVENCY AND INSURANCE GROUPS

Op de website van CEIOPS kunnen twee consulting papers worden geraadpleegd (www.ceiops.com):

(1) *Consultation Paper nr. 24 containing the Draft Advice on the Principle of Proportionality in the Solvency II Framework Directive Proposal*: Solvency II represents a new, risk-based regime. Owing to the level of sophistication of the new regime, one of the key questions is how to gear it to the nature, scale and complexity of the risks to which an insurance or reinsurance undertaking is exposed, particularly, but not only, with regard to small and medium-sized undertakings. CEIOPS developed some ideas as to how the proportionality principle might be applied.

(2) *Consultation Paper nr. 25 containing the Draft Advice on aspects of the Framework Directive Proposal related to Insurance Groups*: the Draft Advice focuses on measures to facilitate their effective supervision. Part I relates to the Group Support Regime. Part II relates to the rights and duties of the Group Supervisor and Colleges of Supervisors.

20. IOPS: GOOD PRACTICES IN RISK MANAGEMENT OF ALTERNATIVE INVESTMENT BY PENSION FUNDS

The International Organisation of Pension Supervisors (IOPS) has released a set of good practices relating to the risk management of alternative investments by pension funds. The document is directed at pension supervisory authorities to aid them in their assessment of whether the pension funds under their jurisdiction are managing their alternative investments adequately.

The good practices have been published on the IOPS website (www.iopsweb.org).

21. NETHERLANDS

21.1. Netherlands-France tax treaty

On 31 January 2008, the Advocate-General of the Netherlands Supreme Court delivered his opinion (case nr. 43978) concerning the imposition of a preserving assessment on a pension claim built-up by emigrating individuals.

The Lower Court of Breda and the Court of Appeal 's-Hertogenbosch decided that by implementing a preserving assessment system on pension claims built-up by emigrating individuals, the Netherlands has unilaterally extended its taxing rights, because the Netherlands did not consult France with respect to its imposition of such preserving assessment on pension claims. Both Courts also held that this unilateral extension was incompatible with the principle of good faith, which has to be respected for the interpretation and application of art. 18 of the Netherlands-France tax treaty.

The Ministry of Finance appealed and reasoned that the Netherlands did not unilaterally extend its taxing power, because the imposition of the preserving assessment was imposed at a moment when the

taxpayer was still resident in the Netherlands, and therefore the Netherlands was both the source state as well as the residence state and thus not hindered by a tax treaty.

The AG confirmed the decisions of the lower courts and held decisive that at the time of conclusion of the tax treaty, both states intended that only pension payments and lump-sum payments received from the redemption of a pension would be taxable and not events like emigration when no payment was realized. Consequently, the Advocate-General opined that the Dutch preserving assessment on pension claims is incompatible with art. 18 of the Treaty (also with reference to the decision of the ECJ (C-513/03), in which the ECJ held that the emigration clause of Netherlands inheritance tax law was not incompatible with the free movement of capital).

Bron: R. Offermanns, IBFD, 18 March 2008

21.2. Grensoverschrijdende pensioenen

Het besluit van 31 januari 2008 bevat een samenvoeging en actualisering van zes eerdere beleidsbesluiten over de pensioenen van werknemers die grensoverschrijdend wonen of werken of allebei. Dit besluit behandelt enige situaties van pensioenopbouw en pensioenafwikkeling met internationale aspecten en bevat enkele beleidswijzigingen.

Bron: belastingdienst, besluit van 31 januari 2008 nr. CPP2007/98M, Stcrt. nr. 27.

21.3. Are pension funds legal owners of pension assets?

Pension funds are the only owners of pensions assets. Therefore, according to Dutch pension fund lobby organizations, legislation is required to prevent pension assets from draining away in the event of mergers, transformation of pension providers or liquidation.

The Association of Industry-wide Pension Funds (VB), the Foundation for Company Pension Funds (OPF) and the Union of Occupational Pension Funds

(UvB), have set out their position in a joint paper on the legal ownership of pension assets, following the takeover of life insurer and group pension specialist Optas by Aegon. In the wake of this €1.3bn transaction – assets from the harbor workers' pension fund (managed by Stichting Optas) – it was found that pension money would be used to buy art. In the organizations' opinion, the legal ownership of pension assets - raised with contributions from employers and workers - is with the pension fund.

The Optas case triggered the Netherlands parliament to embrace a motion asking the cabinet to clarify the issue of legal ownership of pension assets, when they are managed by pension funds and insurers. Social Affairs' minister Donner had already suggested his department could make the transition of a pension fund to an insurer subject to DNB approval.

Bron: L. Preesman, IPE, 20 February 2008

22. UK PERSONAL ACCOUNTS ARE "DISASTER WAITING TO HAPPEN"

A report published by the centre-right think tank Policy Exchange, entitled "*Quelling the Pensions Storm: Lessons from the Past*", claimed the UK government lacks ambition in its pension reforms, and argued it is possible to provide future pensioners with a more secure and prosperous retirement through alternative proposals.

The report suggested the government could begin by reducing "the regulatory burden on private sector occupational schemes, encourage risk-sharing schemes and make public sector schemes more affordable". It claimed this would provide more access to defined benefit schemes and more equity between different generations, as well as a more sustainable system.

N. Hillman, principal author of the report and former member of the Joint Working Group which advises the government on pensions, pointed out the government's main proposal for extending pension coverage is to introduce automatic enrolment into a new system of personal accounts, which may well

turn out to be a poor solution to the problem of low saving. Instead, the author argued if existing products - such as stakeholder pensions - were used instead, automatic enrolment could be implemented much more quickly, and would encourage "a more dynamic market in retirement saving.

The report admitted the current state pension reform proposals are an "improvement on the status quo and opposition parties and the pensions industry are right not to oppose them outright". But the research warned the proposals would "do little to simplify the system" and will continue to provide "an uneasy base for private saving", as it argued the reform program needs to be "more radical" if it is to be a success.

Bron: N. Stewart, IPE, 5 maart 2008

23. FRENCH RESERVE FUND RETURNS 4,8 %

The French national pension reserve fund (FRR) says its assets rose by € 3.3 bn after a modest 4.8 % investment return for 2007. Around half of the increase is due to endowments received from the French government. FRR which invests just under 65 % of its assets in equities, said its investments structure is gradually evolving toward the target strategic allocation that was set by FRR's supervisory board in May 2006.

This includes increasing its current 0.8% allocation in alternative asset classes to a total of 10% for overall diversification. Due to the rise in investments in private equity (venture capital, real estate, infrastructure), which are by definition less liquid, the implementation of this target allocation remains very gradual, explained the fund. Bond investments, currently 33.5% of the entire portfolio, continue to play a key role in achieving diversification with respect to its equity holdings.

Bron: C. Bandel, IPE, 13 February 2008

24. REFORM OF GREEK PENSION SYSTEM

The Greek government last week secured approval for its pension reform bill. The ministry of finance announced in November it would merge 133 pensions organizations into just 13. About 110 of these are supplementary pension funds being folded into just six new vehicles. The well-funded schemes are then being used to finance the poorly-funded schemes.

Initial occupational pensions legislation was introduced in 2003, but no further information concerning how they should be run has ever been set down, and there are currently no requirements as to the level of knowledge officials running existing pensions plans are run

Therefore, according to pension experts, these reforms will do little to alter the status quo or improve the funding of domestic pensions, as little true change is being introduced.

Bron: J. Henderson, IPE, 28 March 2008

25. CZECH FACES EUROPEAN COURT OF JUSTICE OVER IORP NON-COMPLIANCE

The European Commission has referred the Czech Republic to the European Court of Justice for only partially implementing the IORP directive, as the Czech Republic does not provide access to occupational pensions at present.

Czech officials and pensions experts argue the reasons for not fully implementing the Institutions of Occupational Retirement Provision (IORP) directive are complex because it does not have an occupational pensions regime at present. Under the current system, the Czech Republic has a first and third pillar pensions, but no second pillar, despite reform proposals suggesting government officials would like to implement them.

An official statement issued by the EC says it recognizes member states' pensions systems differ

widely but the directive provides harmonized rules for prudential supervision and capital requirements for these institutions. Czech officials say it is the non-existence of a typical occupational pension pillar which has created the conflict.

The IORP directive should have been fully implemented by September 23, 2005, and this includes a requirement to offer cross-border access to occupational pensions. The Czech Republic is now being called to account because this access is currently not available, according to EC officials.

Bron: J. Henderson, IPE, 29 February 2008

26. SWISS PENSION FUNDS MISS MINIMUM RATE

Swiss Pensionskassen returns for 2007 will be only just positive. The legal minimum rate of 2.5% needed by pension funds for the pay-out phase was missed which means reserves will have to be used. Pension fund performance was dampened by a slightly negative performance of the Swiss government bond index and low returns from Swiss equities.

The president of Swiss Pensionskassen explains that they had four good years in which returns were above expectations and that for 2007 they will have to use some of the returns built during that period. He expects another difficult investment year for 2008 but a better one than last year.

Bron: B. Ottawa, IPE, 25 January 2008

27. CHILEAN PENSION SYSTEM OVERHAUL

The Chilean Congress approved on 16 January 2008 a major overhaul of the system of individual retirement accounts. Chile's current system was introduced by Augusto Pinochet in 1981 and required employees to contribute 10% of salary into personal accounts managed by private pension funds. The changes will be implemented in stages beginning in July 2008.

Provisions of the law include the following: a new pillar, known as *Sistema de Pensiones Solidarias* (SPS), that provides a basic noncontributory means-tested benefit to those not eligible for any other pension will be added to the existing mandatory individual accounts system, participation for the self-employed will be mandatory 7 years after the law has been implemented and a number of measures encourage greater competition among the pension fund management companies (AFPs) and lower costs to the account holder.

One of those provisions assigns all new labor force entrants to an AFP with the lowest fees. The AFP will have to maintain that lowest fee for 24 months and offer the same low-rate fee structure to all its account holders.

The legislation does not include one major provision of the President's bill sent to Congress in December 2006. Congress rejected the provision that allows banks to set up an AFP as a subsidiary. Currently, banks are specifically prohibited from entering the pension fund industry. Later this year, Congress is expected to debate a separate bill that would allow Banco Estado, the state-run bank, to establish an AFP.

Bron: SSA, International Update, February 2008

28. PANAMA IMPLEMENTS NEW MIXED PENSION SYSTEM

Since January 2008 a new mixed system is implemented in Panama: individual retirement accounts as a supplement to the public pay-as-you-go pension program (Caja de Seguro Social or CSS).

As of January 2008, individual accounts are mandatory for new entrants to the labor force and all self-employed workers who were younger than age 35 on 1 January 2007. Participation is voluntary for workers in the labor force who were age 35 or younger at the beginning of 2006 and had earnings of more than 500 balboas (US \$508) a month. Those workers had until 31 December 2007 to enroll in the new system. Some 13 000 workers (out of 100 000 eligible workers) switched to the new

mixed system. Eligible workers who did not choose the new system remain covered only by the CSS.

Bron: SSA, International Update, February 2008

29. OECD: GOVERNANCE AND INVESTMENT OF PUBLIC PENSION RESERVE FUNDS

The Insurance and Private Pensions unit of the OECD published working paper nr. 15: Governance and Investment of Public Pension Reserve Funds in Selected OECD Countries.

Many countries around the world are partly prefunding their otherwise pay-as-you-go (PAYG) financed social security systems by establishing or further developing existing public pension reserve funds. Most OECD countries have put in place internal and external governance mechanisms and investment controls to ensure the sound

management of these funds and better isolate them from undue political influence. These structures and mechanisms are in line with OECD standards of good pension fund governance and investment management. In particular, the requirements of accountability, suitability and transparency are broadly met by these reserve funds. However, some specific details of the funds' governance and investment management could be improved in a few countries, such as enhancing the expertise in the funds' governing boards and constraining discretionary interventions by government. Such reforms will ultimately raise the long-term investment performance of the funds and the solvency of social security systems.

J. Yermo, "Governance and Investment of Public Pension Reserve Funds in Selected OECD Countries", *OECD Working Papers on Insurance and Private Pensions*, No. 15, 2008, OECD Publishing.

Nummer 4 afgesloten op 31/03/2008

www.law.kuleuven.be/leergangpensioenrecht

Deze niet periodieke nieuwsbrief is verbonden aan de leergang pensioenrecht en wordt in functie van recente ontwikkelingen opgesteld. Het doel is de studenten te informeren over de allerlaatste ontwikkelingen in het pensioenrecht in zijn meest ruime benadering. De nieuwsbrief is verwijzend en moet de studenten op pad zetten naar nieuwe bronnen. De leergang maakt deel uit van het postacademisch onderwijs van de K.U. Leuven en beoogt inzicht te bieden in de systematiek, de achtergronden en de concrete toepassing van het pensioenrecht. Hiervoor is het nodig dat de actuele academische kennis in combinatie met de praktijkkennis van het pensioenrecht op een hoog niveau wordt overdragen. De nieuwsbrief is daarin slechts één medium.

De redactie berust integraal bij Yves Stevens en Kim De Witte. Zowel studenten als docenten in de leergang pensioenrecht zijn vrij om suggesties te geven naar de inhoud. Reacties zijn welkom yves.stevens@law.kuleuven.be of leergangpensioenrecht@law.kuleuven.be.